KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 12.	Kontor: Nørregade 33, St.	23. Marts 1901.	Udgaar hver Lørdag.	17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 — — i Provinserne.) Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,
kongelig Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens
(forh. hos Hr. Hofvildthdl. J. L. Andersen).
Handel med
Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Dansk Kvindesamfunds Husmødreforening

udsender Lærlinge til Uddannelse i Stuepige- og Kokkepigegerning. Meddelelser fra Hjem, der vil tage imod de unge, bedes indsendte i Marts.
P. B. V.
Anna Hjort,
tr. Nørregade 33, St. Tirsd. 1—3.

Damernes Kunstflidsforening.
Kontor: **Pilestræde 9.**
Damer, der er øvede i **Hedebosyning,** kan faa Arbejde ved Henvendelse til Bestyrerinden. Indmeldelse til det 1-aarige **Snedkerkursus** modtages paa Værkstedet, Bredgade 36, 4. S. i Bagb., eller Pilestræde 9.

Redaktionen træffes hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optaget i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Middag.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendt under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet" faas i Kioskerne.

Danske Kvinder fra Grundtvigs Kreds.

I.

Karoline Amalie.

Foredrag (noget forkortet), holdt paa Levring Højskole af Sofie Bruun.

Sig mig den gamle Saga, den bedste som jeg ved,
om Jesus og hans Ære og om hans Kærlighed,
Sig mig den mildt og stille med Alvors dybe Røst,
husk paa jeg er den Synder, som Jesus har forløst.

Naar jeg begynder med at citere disse Vers af Sankeys smukke Sang, saa er det, fordi de synes mig at være som et Udtryk for Karoline Amalies Væsen, idet den Inderlighed og Ydmyghed, som aander ud af dem, netop var nogle af de mest fremherskende Karaktertræk hos hende. Naar jeg nu skal fortælle lidt om hendes Liv og Personlighed, saa bliver det saaledes, som hendes Billede har formet sig for mig efter andres skriftlige eller mundtlige Overlevering og efter hendes egne efterladte og offentliggjorte Breve, thi jeg har desværre ikke kendt hende personlig, har ikke nogensinde talt med hende. Set hende har jeg ofte og faaet et Indtryk af den ædle Højhed, der var over hende. I mange Aar, lige til Grundtvigs høje Alderdom, hørte hun nemlig — om Vinteren naar hun boede i København — til hans stadige Tilhørerkreds i Vartov Kirke. Hun havde sin Plads i en Kirkestol lige inden for Døren ud til Løngangsstræde, og det var først, naar man havde hørt den velkendte Lyd af hendes Vogn, som standsede udenfor Døren, og set hende med sit milde og dog saa fuldendt fornemme Ansigt indtage sin Plads, at jeg syntes, alt var, som det skulde være, for at Gudstjenesten kunde begynde.

Karoline Amalie havde een Betingelse for at vinde det danske Folks Hjerter, og det var den, at hun selv var en dansk og danskfødt Prinsesse, saa hun havde den sjældne Lykke at blive Dronning i sit Fødeland, over sit *eget* Folk, som hun forstod og elskede over alt i Verden. Thi vel var der i hendes Slægt en Del tysk Blod, og vel taltes der i Hjemmet lige saa meget tysk som dansk — hvad der for Resten var Tilfældet i saa mange dannede Kredse den Gang, særlig i København — men hun var aldrig et Øjeblik af sit Liv i Tvivl om, at Danmark var hendes Fødeland, og hun sagde selv, at hun regnede det for een af sit Livs største Velsignelser, at hun var dansk. Ja, det har sikkert været det store Midtpunkt i hendes Liv, næst efter hendes Forhold til den levende Gud — eller jeg tør maaske i Stedet for *næst efter* sige *ved Siden af*, thi de to Ting, Kærligheden til Gud og Kærligheden til Fædrelandet, var sammenvoksede hos hende — at hun fik Lov til at »bo midt iblandt sit Folk.«

Karoline Amalie var jo som bekendt en Datter af Prins Frederik Kristian, Hertug af Augustenburg, og Prinsesse Louise, som, efter hvad man nu ved, var en Datter af Kristian den Syvendes ulykkelige Dronning, Karoline Mathilde, og den Mand, hun elskede: Struense, men som den Gang blev antaget for at være en ægtefødt Datter af Kristian den Syvende og Karoline Mathilde og altsaa en Helsøster til Kong Frederik den Sjette. De første ti Aar af sit Liv tilbragte Karoline Amalie, som blev født 1796, i København i nær Omgang med Frederik den Sjette, eller som han den Gang endnu hed: Kronprins Frederik og hans Familje. Men da Svogrene paa Grund af nogle politiske Spørgsmaal, som her ikke skal gøres nærmere Rede for, kom i et spændt Forhold til hinanden, flyttede Hertugen med sin Familje over til sit Gods, Augustenburg, paa Als; og her i disse forunderlige, skønne Naturomgivelser henrandt saa Karoline Amalies sidste Barndoms- og første Ungdomsaar.

Hertugen af Augustenburg var en god Familjefader og en fin og gennemdannet Personlighed, hvis Hjem altid stod aabent for, hvad der var i Tiden af Aand og Intelligens. Sikkert har Livet i Hjemmet med den aandelige Luftning, der var over det, haft ikke saa lidt at sige for Karoline Amalies Udvikling. Hun fik en udmærket Undervisning, og da hun havde et let Nemme og en glimrende Hukommelse, kom hun fuldt ud paa Højde med sin Tids Dannelse.

Men det, hun selv var sine Forældre allermest taknemmelig for, var, at de havde opdraget hende som *Menneske* og ikke som Prinsesse. I København havde hun daglig omgaaedes sine Kusiner, Kronprinsens Smaapiger. Paa og ved Augustenburg var der ingen Børn, som var hendes jevnbyrdige, andre end hendes to Brødre, men hun fik saa frit Lov at vælge sine Omgangsfæller og Legekammerater blandt andre Folks Børn, vel særlig blandt Slottets Funktionærers. De legede da som Børn i Almindelighed, lavede Mad, kom fremmede o. s. v. Hun glemte senere i Livet ikke sine Barndomsvenner, og i alt Fald een af dem opsøgte hun mange Aar efter, da de begge var Enker, og fik hende til at tilbringe en Maaned hos sig paa Sorgenfri.

I religiøs Henseende var Hertugen en alvorlig Rationalist, og i den Aand opdrog han sine Børn. I samme Aand var ogsaa den Religionsundervisning, Karoline Amalie fik baade som Barn og ved Konfirmationsforberedelsen, saa i sin Ungdom kendte hun kun Kristendommen som en Lære med høje Idealer, men ikke som et Liv. Som et saadant skulde hun først senere lære den at kende, men da greb hun den ogsaa med hele sit varme Hjerte.

Hun var ikke mere end lige netop bleven voksen, da hun lærte den Mand at kende, der skulde blive afgørende for hendes Livs Skæbne. Det var hendes Moders Halvfætter, Kristian Frederik, en Søn af Kristian